

...и Смерть
эти эта газета должна быть
4.05.2004. А.-Х. Кадыров

ОРДЕН «ЗА ЗАСЛУГИ ПЕРЕД УММОЙ» 1 СТЕПЕНИ

ИСЛАМАН ЗІАЬНАРШ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ РЕЛИГИОЗНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКАЯ ГАЗЕТА «ЗОРИ ИСЛАМА»

ВЫХОДИТ С 6-ГО НОЯБРЯ 1990 ГОДА

ПЕРВАЯ РЕЛИГИОЗНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКАЯ ГАЗЕТА В СССР

ГЛАВНОЕ

АХЪМАД-ХЪАЪЖА – МАШАРАН ВЕКАЛ

Суна хала ду Ахъмад-Хъаъжех лаяцна дийца а, иза вайна юккъах цахилар тѳелаца а. Вайн халкъан кхане ирсе хилиитаран дукъах шен дахар дладелла цо. Иза вайца вацара аьлла ца Іаш, вай дагаловцу цо дина гуллакхаш а, цо дийцинарг а. Вайн халкъ халчу киртигах чекхдаьлла.

Вайн дуккха а вежарий бакъдунена дакхелхина. Вайн халкъан, Даймехкан, динан сий дайа гиртинчу муьрах чекхделла вай. Цъа-долу адамаш вайна шаш лелаш долу дин цена ду бохуш чІагІдан гертара. Динан кхайкхамашца иблисан лаам кхочушбан гертара уьш. Оцу адамаша, динна тѳеьха а лечкъаш, вайн халкъ тѳеман шѳерга кхоеьсире.

Оцу заманчоьх вайн халкъа юккъеьх гучубевллера цъа кьонахий. Уьш вай келъхарладах гиртира. Делах а, Лекхаволчу Далла гуш ду-кх хІора стеган дог, нийт. Вайн Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла-кх бусалба стеган нийт цуьнан гуллакхал а тоьлаш ду. Ахъмад-Хъаъжин нийт дара нохчийн халкъ оцу балех хьалхадаккха. Халкъ Іазап хьогучу некъа тѳера дладаккха цуьнан лаам хилар баьбана долуш, Лекхаволчу Дала цунна гІо дира, Ахъмад-Хъаъжа халкъана коьрте а хІоьтира. Цо оцу новкъа вала сацам бича, оха, цуьнан уггаре а гергарчу наха, цу юккъеьх цуьнан дас а, бийцаре бира цо бина сацам. Дийцира цо хьаржинарг вуно хала, чолхе, кхерамах буьззина, некъ хиларх лаьцна. Оха цуьнга элира мастагІаша хаддаза кѳелонаш йийр ю, тешнабехк бийр бу, ямаргІонаш, питанаш лелор ду, аьлла. Амма Ахъмад-Хъаъжас шена тѳелачнера вахабизман букъ кагбар.

«Іза харц болам бу, цо адамаша юккъеьх цабезам баржабо, вай оцу некъа тѳера дладовла деза, вай вайн дайша лелийна долу, Мухъаммад Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна), хьехна долу, вайн эьляяша вайга сьаьковдийна долу дин лелон деза», – олура Ахъмад-Хъаъжас. Оцу Іалашонца Даболлийра шен хала некъ Ахъмад-Хъаъжас. Цо вайн халкъана гайтира и некъ, халкъо иза кьобал а бира. И некъ кьобалбеш боцурш а бара. Цунах ца кхеташ берш а бара.

Юьхьанца кѳезиг адамаш дара, герз кара а эцна, иза ларван кийча. Кѳезиг бара интеллигентин векалш, поэтш, профессорш, яздархой. Адамаш кхеташ дацара цунах. ХІетте а, цуьнан нийт а, оила а цѳена хилар баьбана долуш Везаволчо цуьнан гІо дира цо дладоллийначу массо а хІуманна тѳеьх. Ахъмад-Хъаъжех политик хилира. Политик а, Іеламстаг а волуш ца веанера иза дуйнен чу. Бусалба динан Іилма Іамийна хиларна республикин муфти хьаржира. Цо вайн халкъ хІаллакхиларх кѳелъхардаькххара. Иштта висина иза вайн исеьх.

Дуккха а бѳешерийн йохалелъх тхан доьзал бевзаш бара бусалба дин лерина лелорца,

шен Іалимашца. Тахана а хаьлда дац и гуллакх, лакмаст. Ахъмад-Хъаъжас шен ледара а, ненера а сьанайцира дин. Иза диканна, бакъонна тѳекхийдаш вара, цкъа а ца дуйцира бакъдерг бен, иза хьанна а ца дезалах а. И баьбанеьх халкъ цунна тѳедирца. Цъадолу адамаш ца кхетара цунах, амма цо хьаржина некъ цѳена хиларх кхетча, цуьнан бланкъостий хуьлий дІахІуьттара, цунна гІо дора. Цунна дукъал хиларш кѳера хуьлура шаш хилар. Ахъмад-Хъаъжас олура, оцу агІор леш берш а, вуьха агІор леш берш а нохчий бу, вай вовшийн хІаллакдеш ду. Кхидолу халкъаш санна даха хевсий вай?! ХІора дийнахь бохург санна дуйцира цо иза. Шен сийлахь, деза декхар кхочушдина валлалц Лекхаволчо ларвира иза кѳелонех, тешнабехках, бохамех.

Ахъмад-Хъаъжас дика клант кхиййна, шен некъ дѳакхехьа, ша дагалачнарг чекхдаккха хуььнар а, доьналла а долуш волу. Тахана дерриге а дуйне цеьдаьлла ду Нохчийчоьх хуьлуцу хийцамех. Іилманчаша, экономисташа чІагІдора Нохчийчоьх меттахІотто мел лаьххара а 50 шо дезар ду, бохуш. Амма Ахъмад-Хъаъжин кланта масех шараьх меттахІоттира Нохчийчоь. Берлин а, Сталинград а санна йохийна хилла йолу Нохчийн Республика кхо-дий шо далале циньелла дІахІоьтира. Йохийна хилла цъа а юрт, гІала, урам, школа, больница ца йисира метта ца хІоттош. Болх бан юьйлацелира больницаш, школаш, институташ, университеташ, маьждигаш, хуььжарш. Шен неларш сьайиллира Европех уггаре а доккха долчу маьждиго. МеттахІиттира, то а дира республикере дерриге а зераташ, царна тѳедоблуш долу некъаш. Газ йигира иза цкъа а хилла йоьчу ярташка

а тѳеьх. И берриге а дика белхаш байтинарг Ахъмад-Хъаъжин клант Рамзан ву. И берриге а Аллахан кьинхетам бу. Иза ден нийт цѳена хилла хиларна тоьшалла ду, Дала цуьнан нийт кьобалдина хилла хиларна тоьшалла ду. Лаьтта тѳеьх волчу цъамма диначунна Ша резахилча, Везачу Аллаха а волчу Жабраил-малик хъажадо, безамца цуьнга хъажийта, иза ларвайта. Жабраил цуьнга безамца хъажа а хъожу, и стаг Дала везна хиларна. Тѳаккха Жабраил-малико кхечу маликашка олу и стаг Дала везна ву, Цунна везарна шена а везна олий. Юха царга а олу шуна а везийла иза. Тѳаккха Аллаха оцу стеган юьх нурре йо, и баьбанеьх адамашна а везало иза. Суна хетарехь, Лекхачу Аллаха иштта везна вара вайн Ахъмад-Хъаъжа. Цундела цунах халкъ тиийи-ра, цунна тѳаьха а хІоьттира.

Ткъа вайна ХІун пайда хилира цунах? Вайн ницкъ кхечира тІом сацо, вешан диннах ца доха, вешан устазашца, эьляяшца хилла зѳенаш Іалашьян. Вешан Даймакхак дай хилла дІа а хІиттира вай. Ахъмад-Хъаъжа вайна юккъеьх вацах а, Делан кьинхетамца, цуьнан дика лаамаш кхочушбеш сьаьвогІу цуьнан меттахІотто мел лаьххара а 50 шо сий лаллин хІоллам хІоттийна Ахъмад-Хъаъжас. Везачу Аллаха тѳеьгогІучу хенах а, вайн Пайхамарехура (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) дайитинчу бусалба динех хилар лойла вайна, Дала иьманеьх соьдохийла вай, Дала дахар тоьдойла вайн. Дала Шен, барх кхачор боцу, кьинхетам бойла вай!

Хасавюртахь, даькало-цуш Лебедь а волуш, машанур хьокъеьх барт бинчул тѳаьха президентан харжамаш дІабакъа сацам а бина, Масхадов Аслан хьалхатетича, пачьхалкхан идеологи кьасто езаш хьал хІоьтира. Ган дезаш дара вахабизмо

шеца дохьуш долу зулам. Иза халкъе дІакхайкхо дезаш а дара. Тѳаккха, Соьлжа-ГІаларчу БугІан-Юьртаьхь (Черноречехь) долчу Культурин цийнеьх Ахъмад-Хъаъжин куьйгалица сьезд дІаьхьзира. Дагестанера 72 стаг веара цига, царех 50 стаг воккха Іалим вара. Делегацина коьртеьх вара Дагестанан муфти Абубакаров Сайд-Мохъмад. ГІалгІайчоьнан делегаци юккъеьх 4-5 стаг вара. Сьездехь даькалечи-ра Нохчийчоьнан берриге а бохург санна Іалимаша. Оха дийцира, нагахь санна пачьхалкхан тѳегІанеьх вайга вахабизмана дукъало ца ялахь, оцу боламо вайн юкъяралла, халкъаш доькьург хиларх, зулам, бала, сингаттам, бохург хиларх лаяцна. Тхо халкъе, бахархошка дІакхайкхо лууш дара ламасталлин Исламах дІахьовзахь, вай харц новкъа девр ду, аьлла. Оха иза дІа а кхайкхийра. Цу хенахь Басаев республикин Правительствон Председатель вара. Цо Масхадовга дехар дира Нохчийчоьх кьепе хІотто шена 3 баттана бакъо лаьхара аьлла. Цунна ах шо хан елира.

Тхо сьезд дайоло кечлуш дара. Делегаташ сьаьгул-беллера. Оцу миноташкахь Ахъмад-Хъаъжас со шена тѳекхайкхира. Цо элира Басаев Шемап тхан дладолорна дукъал ву аьлла. Тхо вахабизмана некъ бехка лууш дара. Басаев ша иза дойтур дац элира. Цъа а жамІ а доцуш, эрна багаеттар хир ду цунах, цундела сьездера дІавахар гІолехь ду, элира Ахъмад-Хъаъжас. Ас дІа ма гІаьхара хьо, хІара адамаш Басаевс кхайкхина даькхина дац, Ахъмад-Хъаъжин дехарца даькхина ду, элира. Бакъкал а, ерриге а Кьылбаседа Кавказера Іеламнах баьккинера Нохчийчу цуьнан дехарца даькхина ду, элира. Бакъкал а, ерриге а Кьылбаседа Кавказера Іеламнах баьккинера Нохчийчу цуьнан дехарца даькхина ду, элира. Бакъкал а, ерриге а Кьылбаседа Кавказера Іеламнах баьккинера Нохчийчу цуьнан дехарца даькхина ду, элира. Бакъкал а, ерриге а Кьылбаседа Кавказера Іеламнах баьккинера Нохчийчу цуьнан дехарца даькхина ду, элира.

Сьездехь дуккха кьамелаш дира вахабизмах долчу зуламах, зѳенаш лаяцна. ХІокку сьездехь кьамел дин дІавагначул тѳаьха, маьждига чу воьдуш эккхийтира Дагестанан муфти. Вахабиташа вайн дуккха а Іеламнах байи-ра. Изза хилира ГІалгІайчоьх а. Кѳелонаш еш байа боллийра яртийн маьждигийн имамаш, Іалимаш. Вахабиташ халкъа юккъера дІадаха гертара хьекъал, кхетам, хьикмат, долу адамаш. Оцу дийнахь, оха тѳеьца лерина болу сацам тѳе ца эийтира тхоеьга. ХІетте а Ахъмад-Хъаъжин таро хилира вахабизман хьокъеьх йолу вайн оила Кьылбаседа Кавказерчу халкъашна дІаьвоьзйта. Адамаш цунах кхета а кхийтира. Тахана царх (вахабитехь) маьрша йолчу юкъяраллехь дѳеаш ду вай. Дала и маршо ларьян, исламан цѳеначу новкъа дІадаха пурба лойла вайна!

Кадыров Хозе-Ахъмад-Хъаъжас, Кьылбаседа Кавказан Іеламнехан кхетационан куьйгалица

ПОЗДРАВЛЕНИЕ ГЛАВЫ ЧР, ГЕРОЯ РОССИИ РАМЗАНА КАДЫРОВА С ДНЕМ КОНСТИТУЦИИ ЧЕЧЕНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Дорогие соотечественники! Восемнадцать лет назад, 23 марта 2003 года, чеченский народ раз и навсегда поставил точку в череде трагических событий в современной истории. В ходе открытого и прозрачного всенародного референдума абсолютное большинство жителей республики высказалось за принятие Конституции ЧР, инициатором которой выступил Первый Президент ЧР, Герой России Ахмат-Хаджи Кадыров. Этот день положил начало мирной и созидательной жизни чеченского народа в составе нашей великой Родины – России.

Разрозненное, обожженное многолетними войнами и разрухой чеченское общество сплотилось вокруг Первого Президента ЧР, Героя России Ахмата-Хаджи Кадырова. Народ искренне поверил его политической мудрости, высокому патриотизму и желанию всеми силами противостоять несправедливости и террору. Наблюдая за позитивными

изменениями, происходящими сегодня в нашей республике, поступательным и планомерным развитием промышленности, экономики, образования, чеченский народ с каждым днем убеждается в правильности своего выбора. Мы навсегда покончили с терроризмом и сепаратизмом, обеспечили устойчивое функционирование всех государственных органов власти, установили закон, мир и порядок в нашей республике.

Победа далась нам с большим трудом. Тысячи достойных сыновей чеченского народа пожертвовали своими жизнями для достижения этого результата. Проявляя пример невиданного мужества, отваги и героизма, встав вместе с нашим Первым Президентом, Героем России Ахматом-Хаджи Кадыровым, они обеспечили мир на чеченской земле и дали народу возможность сделать свой судьбоносный выбор. В эту трудную минуту Ахмата-Хаджи поддержал Президент

РФ Владимир Путин. Мы всегда будем благодарны ему за это.

Я искренне поздравляю всех жителей республики с Днем Конституции! Безусловно, 23 марта является для нас одним из самых важных и значимых дней в современной истории. Именно с него начался отсчет благополучия и благосостояния нашего народа. Именно референдум положил конец произволу, хаосу и кровопролитию на чеченской земле.

Я выражаю искренние слова благодарности всем, кто в решающую минуту нашей в себе смелость сделать правильный выбор и проголосовал за Конституцию ЧР. Время показало, что это было единственно верное решение, которое обеспечивает сохранность наших прав в настоящем и будущем.

Желаю всем жителям республики семейного благополучия, мирного неба над головой и долгих лет счастливой жизни! С праздником вас, дорогие соотечественники!

ШАІБАН БЕТТАН МАРХАНАШ

Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) ШаІбан бутт марханаш дукха кхабарца кьастош хилла.

Іайшата (Дела реза хуьлда цунна) дийцина: «ШаІбан баттахь санна дукха марханаш ца кхаьбна Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) цъана а баттахь, цъа кѳезиг деьнош доцург, берриг кхобуш хилла цо ШаІбан» (Бухари, Муслим).

– ШаІбан беттан марханаш ма дукха кхобу аьх, хІай, Делан Элча? – аьлла, шага хьаттича, Делера салам-маршалла хиларо, аьлла: «Ражабна а, Рамаданна а юккъах наха тидам боцурш буьтту болу бутт бу иза. Шена чохь Іамалш, Іаламийн Да волчу АллахаІана тІе дІаюу бутт бу.

Сайн Іамал дІаьхучу хенахь, суо марха долуш хила лаьа суна» (Ан-Насан).

Бараат-буьйса олу еза буьйса а ю хІокку ШаІбан баттахь. ПхуйтталгІаниг ю иза.

Цъаьболчу Іеламнаха дий-царехь, Лайлатуль-кьадри буьйсанал тѳаьха ШаІбан беттан юккъера буьйса дерриг шараьх а уггар езаниг ю.

Муртазев С.

В ГАЗЕТЕ ИМЕЮТСЯ ПЕРЕВОДЫ СВЯЩЕННЫХ ПИСАНИЙ, ПОПАДАНИЕ КОТОРЫХ В НЕЧИСТОЕ МЕСТО ПО ШАРИАТУ НЕ ДОПУСКАЕТСЯ!

ТИАРИКЪАТ

(Юьхь 2021 шеран 5-чу номерехь)

ТАСАВВУФАН БАККХИЙ ГЕЛАМНАХ

Тасаввуфан, багарбалур боцун, дуккха а баккхий Геламнах бу, уьш Илманан, Геламнехан байракхаш, дозаллин, дикадаран, Аллахлах кхераран, тешаран, АллахI духха хьехоран, воззаран масал а ду, дикачу нехан тхьамданах, АллахIан гергара нах а бу, массо заманахь, массо меттигашкаш шайш хилла болу. Царах цхьаберш хьахор бу вай.

1. Хьасан аль-Басри

(Дала кьинхетам бойла цунах)

Иза Абу Сайид Хьасан бин Абу аль-Хьасан Яссар аль-Басри ву, табийниин тхьамда, царах воккханиг, даржех лекханиг волу. Гумар асхьабан (Дела реза хуьлда цунна) паччахьаллин ши шо динсинчу хенахь дьунен чу ваялла иза, Пайхамаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) асхьабех 120 стаг гина цунна. Иза кхелхина хижратан 110-чу шеран ражаб баттахь, шен 89 шо долуш.

Историн Геламнаха аьлла: «Хьасан аль-Басри (Дала кьинхетам бойла цунах) баккхийчу табийниех вара, Пайхамаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) дуккха а асхьабаш беззина цунна. Цуьнан кьамел пайхамарийн кьамелах тера хилла, даима гийгилане волуш стаг хилла иза. Цуьнан да – аль-Ансари волчу Сабитан кьентан Зайдан (Дела реза хуьлда цунна) гуллакххо хилла, цуьнан нана Хуьлат – Пайхамаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) хусамненан Умму Саламатан (Дела реза хуьлда цунна) гуллакххо хилла. Шен нана цаьх йоцуну хIара вилхича, Умму Саламата (Дела реза хуьлда цунна) и ца ялалц вакхаш хилла иза, цундела вакхоран агIонгахьара Пайхамаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) цийнан охланах лоруш ву иза.

Тасаввуфан охIлана

шайн силсилан(3Iе схьаяран) коьртехь лоруш ву иза, цара олу:«Баккьал а, Хьасана хIара Тiарикъат Абу Тiалибан кIантера Гелера (Дела реза хуьлда цунна) схьаэцна (Тiарикъатан бакъо схьаьоцуну цуьнца цхьаьна луш йолу оба а Гелюйхира), ткъа Гелас – Делан Элчанера (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) схьаэцна иза».

Губайдан кIанта Юнус а аьлла: «Хьасанал чIога гийгилане стаг гина вац суна цкъа а. Ша цхьанна дубхьалкхетачу хенахь, шен нана дIайобьллина воглуш санна; ша оьхахиъча, вен кечвина йийсархо санна; ша кьамел дечу хенахь жоьжахати шена цхьанна бен коьхьллина йоцуну санна хуьлура иза».

Хьасана аль-Басрий (Дала кьинхетам бойла цунах) аьллагучу:

– Хьо ма вела, баккьал а, хьуна ца хаьа, вайн цхьайолчу Iамалшка а хьаьжна, АллахIа аьлла хила тарло: «Шугара цъа а Iамал кьобалиййр ас».

– Са дьуненчуьра дIадер ма дац, кхаа хIуманна иза гийгилане долуш бен: ша гудинчух ца дузарна; хьанал дерг ца лахарна; шена тIе дан дезачунна (эхартана) дика кхача ца кечбарна;

– Ма вуон ши накъост ву-кх дубне а, аьча а, цаьршимма хьуна пайда бийр бац, шайшшиь хьох дIакьастталц;

– Хьайн вежаршна хьоме волчуьра дIавер вац хьо, цаьргара цхьана хIумане хьашт хилча, царна хьан кьамел дазло, хьо атта а хета;

– Нахана хьехам бе аьх хьайн леларца, – хьайн дешнахца доцуш;

– Дьуненан бахаман хьокьехь стаг кьийсалуш гича, цуьнца эхартан хьокьехь кьовсало хьо.

2. АдхIаман кIант ИбрахИм

(Дала кьинхетам бойла цунах)

Иза Абу Исхьакь ИбрахИм бин АдхIаман бин Мансур ву, паччахьийн тIаьхьенах хилла волу. Цхьана дийнахь талла ваьча, цхьогогалан я пхьагалан лорах вахара иза, тIаккха цуьнга кхайкхар деа-

йогIу бецаш даима лесташ ю, цуьнан гишлош, гIаланаш хьалайобьIна ю. Ялсаманин татоголаш (ца совлуш) делаш ду, стоьмаш даима малдебла бу; исбаьхьа-хазчу суьртахь до ялсаманин зударий. Ялсаманехь дуккха а хаза духарш ду. Даима,гуттаренна а юьсур йолу хIусам ю ялсамани.

Ялсамани детин а, дешин а кибарчигех йобьIна ю, и кибарчигаш миск-IатIарца хьаьхна ю, цуьнан латта зешалла до, баккьал а, Мухьаммад (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) – Делан лай а, Цуьнан Элча а ву аьлла. Дала Пайхамар (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) вайитина нийсонца, бакьдолчу динца, и бусалба дин кеччу массо динел толош – керста нахана иза ца дезаьх а.

Шен Сийлахьчу Кьурьана чохь Дала ялсаманин куч Iогтийна. Веза-Сийлахьчо боху: «Баккьал а, Делех кхийринарш бошмашкаш, шовдла-нашках хир бу, (цаьрга эр ду): «Оцу (ялсамани) чу Iю шу марша а долуш (я салам а лух), тешама а долуш (массо а кхерама); церан дегнашкхьа йолу хьагI дIаькькхина Оха. Вежарий хилла, маьнгеш тIехь вовшашна дубхь-дубхьал бирзина хир бу уьш. Царна оцу чохь Iадбалар хаалуш дац, уьш цу чурь арабохур бац цкъа а» («Аль-Хьижр», 45-48).

Баккьал а, ялсаманин барам бан а бац, ялсаманин нур депаш ду, цуьнан хаза хьож-

ра: «ХIай ИбрахИм, Iокху балхана коьхьллина ву хьо я хIара болх бе аьлла омра дина хьобьга?» Цул тIаьхьа юха а кхайкхар деа цуьнга: «ХIокху балхана коьхьлли-на вац хьо я хIара болх бе аьлла омра дина дац хьобьга». Шен говра тIера охьа а воьссина, шен ден жаIуьнна тIевахара иза, цуьнгара сьха а эцна цуьнан тIерган оба шена тIеюьйхира цо, шен говр, шегаш мел долу хIума цунна дIаделира цо. Цул тIаьхьа аренга дIавахара иза, цул тIаьхьа сийдолчу Макка вахара иза. Цигахь Суфьян ас-Саврина, Фудайл бин Иядна тIаьхьавезира иза. Цул тIаьхьа, хьанал дерг лобхьхуш, Шема вахара иза, цигахь хIижратана 161-чу шарахь ша дIакхалхалц, АллахIан новкьаьх кьаьхьобьш вехира иза.

Хьузайфата аль-МарIашиш аьлла: «Шакьийкь аль-Балхи Макка веара, АдхIаман кIант ИбрахИм Макка хьа волуш; наха и шиь цхьанатоха веза элира. Цара и шиь Хьараман маьджигехь цхьанатуьйхира, АдхIаман кIанта ИбрахИма Шакьийкь хьаьтира: «ХIай Шакьийкь, шайн баххаш мича хIуманна тIеюьбIна бу аш?» Шакьийкь жоь делира: «Охатхайн баххаш тIеюьбIнарг: тхайна елча юу оха, тхайна ца елча собаре хуьлу тхо». АдхIаман кIанта ИбрахИма элира: «Балхера жаьлеш ду-кх иштта, шайна елча юуш, ца елча собаре хуьлуш». Шакьийкь хьаьтира: «Аш шайн баххаш мича хIуманна тIеюьбIна бу, хIай Абу Исхьакь?» Цо жоь дечура: «Охатхайн баххаш тIеюьбIнарг: тхайна елча кхецуьнца йобьку охатхайна ло оха»; тхайна ца елча, АллахIана хастам, шукра до оха». Шакьийкь, хьала а гIаьттина, цунна хьаьла оьхахира, цо элира: «ХIай Абу Исхьакь, хьо ву-кх тхан уста?»

АдхIаман кIант ИбрахИм (Дала кьинхетам бойла цунах) кемсаш ларьеш вара. ТIехволучу тIемалочо цуьнга элира: «ХIокхарех кемсаш ло хьа тхуна». Цо элира: «ХIара кемсаш йолчо ло аьлла омра дина дац соьга». И тIемало цунна шед

Иза Абу Исхьакь ИбрахИм бин АдхIаман бин Мансур ву, паччахьийн тIаьхьенах хилла волу. Цхьана дийнахь талла ваьча, цхьогогалан я пхьагалан лорах вахара иза, тIаккха цуьнга кхайкхар деа-

на, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Баккьал а, ялсамани чохь бIе дарж ду, Делан новкьаьх кьаьхьобьш болчарна АллахIа кечдина. ХIора шина даржана юкьаьхь стигалний, лавьтаний юкькьехь йолччул юкь ю» (Бухари).

ЯЛСАМАНИН ОХIЛА, ЯЛСАМАНИН ЧУ БАХА-РАН СУРТ

СаIдан кIанта СахIла (Дела реза хуьлда цунна) дийци-на, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Сан умматах ялсамани чу гIур ма бу кхузткъе итт эзар я воркI бIе эзар, цхьаьний, вовшийн куйгIаш лавьца. Царах хьалхарнаш, тIаьхьарчаьрца (цхьа моIла бина) цхьаьний ялсаманичун бевр бу. Церан хьаьхьаш, кьегинчу буйсанна сьхаькетта бутт санна, хир ю» (Бухари, Муслим).

Вайна ялсаманих, цуьнан ниьматех кулч Iогтийначех (шортта долчу) кIезиг дерг ду хIара. Веза-Сийлахьчу Дала цуьнан охIланех дойла вай!

ЯЛСАМАНИН НИИМАТАШ

Абу ХIурайрата (Дела реза хуьлда цунна) дийци-

ТИАРИКЪАТ ДОВЗИЙТАР

етта вуьйлира. Шен корта охьа а тийина, ИбрахИма элира: «Тоха аьх, хийлаз-за АллахIана Геса хиллачу коьртана». ТIаккха и тIемало цунна етта ницкъ ца кхьаьчна, дIавахара.

АдхIаман кIанта ИбрахИма (Дала кьинхетам бойла цунах) аьллагучу:

– Ша лобхуш дерг девзинчунна ша дIалуш дерг кIезиг хета; шен бIаьргийн дола ца динчун доьховалар дукха хуьлу; шен догдахар дукха долчун Iамал вуон хуьлу; шен меттан дола ца динчо шен дегI дийна;

– Нах битий, АллахI на-икьост лаца хьайна;

– СадаIа луш волчо шен дагчуьра дубне дIадоькхийла, ша садаIархьама;

– Доьхна долчуьнга дукха хьажоро дагчуьра бакьдIерг доьзар дIадоькку;

– Паравалар дезаш волу лай кхоччуш АллахIах тешна вац.

3. Мухьаммадан кIант

Джунайд (Дала кьинхетам бойла цунах)

Иза Абу аль-Кьасим Джунайд бин Мухьаммад бин Джунайд аль-Хазьар ву, цунах аль-Кьаварийри олуш хилла, цуьнан да ангали духкуш волу дела. Иза НахIавандера сьхаьвayлла, Багдадехь кхьина ву.

Иза вара Тiарикъатан балхакь йоккхачу тобано чIога кьобалвеш, церан тхьамда, имам. Абу Совран мазIабан фикьIан Геламстаг вара, шен 20 шо долчу хенахь дубйна муфти а волуш. ГучIохь, кьайлаха долу Илма доьзарна, цунах Геламнехан тIаус олуш хилла. Цундела тасаввуфан Геламнах хенан дегнаша, хьекьалша массарел чIогаIа кьобалвеш стаг хилла иза.

Шарийатан гуччохь долчунна тIаьхьаваза везаш хилар чIагIдора цо, ша олуш: «ХIара вайн мазIаб Кьурьанах, суннатах доьзна ду».

Цуьнан говза, цуьнга чулац-цам болу дешнаш дуккха а ду, Абу НуIайма (Дала кьинхетам бойла цунах) шен «Хьильятуль-авлийн» бохучу жайнахь дийцина царах лавьца.

Джунайд аль-Багдади (Дала кьинхетам бойла цунах) хIижратан 297-чу (910-гIа) шарахь дIакхелхина, Багдадера аш-Шунзийийа бохучу кешнашкаш шен ненавешина уллехь дIаьобьллина иза.

Цуьнан хьекьалечу дешнех цхьадерш хьахор ду вай: – Тасаввуф (Тiарикъат) – аьллера-бохура бохучух сьхаэцна дац вай, бакьдубне, мапалла ларца, дубне дитарца, дегIан лаамех дIадахарца, дубненан казалех дIаверзарца сьхаэцна ду хIара;

– Дерриге некъаш бусалба нахана дикхина ду, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) бина некъ боьург;

– Баккьала волу бусалба стаг эзарза эзар (миллион) шарахь Ибадат дарца АллахIана тIевирзича, цул тIаьхьа бIаьрган неIгар тухучу хенахь Цунах дIавирзича, цунах дIатилларг цуьнга кхьаьначул доккха хир ма дара;

– Сийдолу Кьурьан, хьадине Iамийна воьург Iокху вайн (Тiарикъатан) балхана тIаьхьавозур вац, хIунда аьлчо хIара вайн болх Кьурьанах, суннатах доьзна болу дела.

– Джунайде (Дала кьинхетам бойла цунах) хьаьтинера: «ХIара Илма муха кхьаьчна хьобьга?» Цо жоь делира: «Веза-Сийлахьчу АллахIана тIевирзина 30 шарахь до ламы бухаьхь со Iар бахьанехь». Цо ишар йира шен кертара ламина тIе. Цуьнан карахь суьлхьанаш гича, цуьнга хьаьтира: «Хьо сий долуш волушсехь, хьайн карахь суьлхьанаш лелад аьх?» Цо жоь делира: «ХIара – со шеца АллахIана тIехьаьчна болу некъ бу, со цунах кьаьстар воцуш».

– АллахIан эьляэь цхьана велига хьаьжна, иза кьобал а вина, цуьнан сий диначун АллахIа сийдийр ду, массарна гойтуш.

– Цхьана стага Джунайде (Дала кьинхетам бойла цунах) хьаьтира: «АллахI дукхавезаш волчунна дIаьханчу хенахь дагахьбаллам буьсургу хIун ду?» Джунайда (Дала кьинхетам бойла цунах) эли-

ра: «КIезиг бен пайда ца оьчушу дуккха а якькхина хан я дикачу нахаца уьйр лацар доцуну цхьалха якькхина хан», тIаккха цо байташ йийшира:

Баккьал а, молу хи дара сан, шу гарца цIанлуш, Хан дIаьхаро даржийра иза, ша цIанделла даьлча.

4. Мухьаммад аль-Газали

(Дала кьинхетам бойла цунах)

Иза Абу Хьамид Мухьаммад бин Мухьаммад аль-Газали ат-ТIуси ву, цунах иштта Абу Хьамид олу. ХIижратан 450-чу (1058-чу) шарахь ат-ТIус олучу меттеш дубненчу ваялла иза. Баккьал а, бераллехь цуьнан хиллачу гоно, иза кхетош-кхиоро кхидIа иза кхиарна тIелаткъам бира. Иза дин долчу кьечу доьзалера вара. Цуьнан дас ша вала герга ву аьлла шена хетча, суфех волчу шен доттагIчуьнга весет дира шен шина кIентан – Абу Хьамидан, цуьнан жимах волчу вешин Ахьмадан долада, аьлла.

И стаг хIара шиь кхиорехь, цаьршинна Илма Iаморехь шена тIедиллинарг кхочуш хилийтархьама. Цигахь шина хьараман имам волчу Абу аль-МаIали аль-Джувайни везира цунна. Жималлехь дубйна Газали (Дала кьинхетам бойла цунах) чIогаIа хьекьал долуш хилар билгалдаьллера. Шафийн мазIабан фикьIачIогаIа девзаш, АшIарийн хьужарехь болчу Геламнехан декъашхо, цул совнаха – философ, логика, динан баххаш бовзарехь кIорге кхьаьчна воккха Геламстаг хилира цунах.

Ша Iамийначу Илманах синан парIато ца хилира цунна, – тасаввуфан охIланах волуш, дубне дIатесна волчу Абу Iали аль-Фадл бин Iали аль-Фарумид ат-ТIуси бохучу имамаца ша цхьаьнакхетталц. Цо иза кьобал вира, цуьнгара тасаввуфан Илма а Iамийра. Суфийн жайнаш Iамо вуьйлира иза, церан коьрта Галашонаш эьзира

цунна. ТIаккха царна юкьаьвахана, цаьргаш долчу хьоме ваялла, церан Тiарикъатах хилира иза.

Баккьал а, имам Газалис (Дала кьинхетам бойла цунах) ша тасаввуфан новкьа вальчаьхана бусалба динан ойла ярехь дуккха а пайда бира, царах цхьаберш хьахор бу вай:

– Ибадат дарехь хила еза дагца йобьзна йолу агIо (АллахIана хьаставалар, Цунах кхерар) карлаяьккхира цо, цхьаболчу Геламнаха и Ибадат декъа дегIан меженаша лелаш долчунна тIеюьбIна дитинчул тIаьхьа.

– Нахана тасаввуф деза-далийтира цо, цуьнца догIуш доцу юкьатийсина хIуманаш дIадохуш, АллахIа еллачу кьайленца хьекьалца кхочур волчу метте кхочур хилар чагIдеш.

– Тасаввуфан охIа АллахI везаран марзонца парIатбевлла Iаш бара, оцу балхо уьш Ибадат дарехь леларло яре товжийтар, ткъа имам Газалис (Дала кьинхетам бойла цунах) тасаввуфан охIлана АллахIах кхерар юхадерзийра, Хьасан аль-Басрин (Дела реза хуьлда цунна) Тiарикъатехь ма-хиллара.

– Ибадат тIедилларан пайданаш гучубехира цо, тIаккха фикьI дещарехь йолу марзо Геламнаха иза дубьичуьл алсам хилира.

– Малхбузехьарчу философина тIетийжаш, шарIаца догIуш доцу, динехь тIехьбуьйлуьчара юкьатийсинчу хIуманашна инкарлойира цо, цул совнаха – цунна юкьатийсина хьарам хIуманаш, пайдабоцу хIуманаш дIадехира цо.

– Синош, дегнаш цIандарна, гуччохь долчуш Iеха ца валарна тIе тидам бахийтира цо, хIунда аьлча, оцу балхо моттаргIанаш лелорах юхатуру дела.

ТIаьхьарухера вайн кхайкхам – Iаламаш кхоьбуш, кхиош волчу АллахIана хастамбар ду!

ИСПАМАН БАКЪОНАШ

ЯЛСАМАНИН НИИМАТАШ

Ялсамани чохь бIе дарж ду, Делан новкьаьх кьаьхьобьш болчарна АллахIа кечдина. ХIора шина даржана юкьаьхь стигалний, лавьтаний юкькьехь йолччул юкь ю» (Бухари).

Абу Сайида аль-Худрис (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Баккьала, ялсаманин охIланаша гурма бу чохьнаш чохь берш тIехулара чухьаьжча, малх-бален, малхбузен анайистера кьегина седа гарх terra (царна юкькьехь даржашкаш йолчу башхаллина)». Асхьабаша (Дела реза хуьлда цунна) хьаьтира: «ХIай Делан Элча, и даржаш пайхамаршна хир ду, уьш боьчурш оцу даржашка кхочур бац?» Цо жоь делира: «Бу. Сайн са долахь долчух (Делаш) дуй бу ас, АллахIе ийман диллинарш, пайхамарш бакьбинарш кхочур бу оцу даржашка» (Бухари, Муслим).

ЯЛСАМАНИН ГИШЛОШ, ЦУЬНАН ЛАТТА А, ЖАГIА А

Абу ХIурайрата (Дела реза хуьлда цунна) дийцина: «Охатхайн элира: «ХIай Делан Элча, ялсаманих лавьца дийца дубхь-дубхьал бирзина хир бу уьш» (Тiабарани).

Абу ХIурайрата (Дела реза хуьлда цунна) дийци-на, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Баккьал а,

В ГАЗЕТЕ ИМЕЮТСЯ ПЕРЕВОДЫ СВЯЩЕННЫХ ПИСАНИЙ, ПОПАДАНИЕ КОТОРЫХ В НЕЧИСТОЕ МЕСТО ПО ШАРИАТУ НЕ ДОПУСКАЕТСЯ!

ИСПАМАН БАКЪОНАШ

ЯЛСАМАНИН НИИМАТАШ

ЯЛСАМАНИН ЧЕТАРШ, ЦУЪНАН ЧОЪНАШ

←02

Абу Мусас (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Баккъала, бусалба стагана ялсаманехь цхьана жовхларх четар ду, шена чохь хлусам йолуш; цуьнан йохалла кхузткъа мил ю (цхьа мил – 1609 метр), бусалба стагана цу чохь охла хир бу, цуо царна готовур бу, цхьаберш вукхарна гур бац (новкка хир бац)» (Бухари, Муслим).

ЯЛСАМАНИН ТАТОЛАШ

Иумаран кванта ИабдуллахIа (Дела реза хуьлда цуьршинна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Кавсар боху татол ду ялсамани чохь, цуьнан йистош деших ю, цуьнан лела меттиг жемчуг, корунт аолучу жовхларех ю, цуьнан латта мискал хаза ду, цуьнан хи мазал мерзалайл кIайн ду». Тирмизи.

Маликан кванта Анаса (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Кавсар хIун ю аьлла, хьатгича, цхьана стага Делан Элчане (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Иза татол ду, Дала суна ялсаманехь делла, шурел кIайн долуш, мазал мерза долуш, шена чохь, эмкалийн санна, вортанаш йолу олхазарш чурьба да а гуш, церан чухуле – ара ра гуш». Абу Аликаль-Ашфарис хьатгича: «Хьанна хир ю и чохьнаш, хIай Делан Элча?» Цо жоп делира: «Къамел хаза диначунна, нахана яхIума еллачунна, нах бийшина болуш Ибадатца буйса денйначунна» (Табарани).

Маликан кванта Анаса (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Ялсаманин татолаш миск-Iатгарийн лаьмнашкара бухдуйлуш ду (Ибн Хьиббан). Мулавията (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) олуш хезира шена, аьлла: «Ялсаманехь хин хIорд бу, шурин хIорд бу, мезан хIорд бу, ялсаманин маларх хIорд бу» (Байхакъи).

Маликан кванта Анаса (Дела реза хуьлда цунна) дийцина:

«Шуна моьтту хир ду, ялсаманин татолаш лаьтта хьарна хершинаш ду. АллахIах дуй буу ас, дац. Баккъала, ялсаманин татолаш лаьттан букъа тIехула охьадогIуш ду (апару чухула а доцун), цуьнан цхьа арго алмаз олучу жовхларех бу, важа арго корунт олучу жовхларех бу, цуьнан саз (ил) – хаза хьожа йогIу миск ду» (Ибн Аби Дуьня).

ЯЛСАМАНИН ДИТТАШ, ЦАРНА ТIЕРА СТОЪМАШ

Абу Сайида аль-Худрис (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Баккъал а, ялсамани чохь дитт ду, чехкачу говрахь бешарахь ваха а дошлочо цуьнан ИндагI хадор доцун. Шайна лаахь, Къурьнан аят деша: «Дахдина ИндагI» («Аль-ВақъиIат», 30. Бухари).

Абу Хурайрата (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Ас кечдина сайн дикачу лешна бIаьргана ца гинарг, лергана ца

хезнарг, адамна дагаиккхина доцург, аш деша шайна лаахь: «Адамашна хууш дац шайна дIадиллина долу хазахетар, цара йина Iамал бахьана долуш бекхам бина царна» («Ас-Саждат», 17. Бухари, Муслим).

Абу Хурайрата (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Ялсамани чохь цхьа а дитт ма дац, шен гIад деших долуш бен» (Тирмизи).

Абу Сайида аль-Худрис (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Туба олуш дитт ду ялсаманехь, бешарахь бийр болчу некъан барамехь долуш; ялсаманин охIанийн бедарш оцу диттан кедалгаш (чашечки) чухула араевр ю» (Ибн Хьиббан).

(Паьхье хир ю)

ХIоттийнарг – Юсуф Хьаж Ахьмад

Гочдинарг – Тазабаев Джамалдин Мохьмад

ИСПАМСКИ ПОЪЗИ

АЛЛАХI ДЕЛА! ХЬЕКЪАЛ ЛОХЬА...

АллахI Дел! Хьекъал лохьа Кьоначарна хьехар дан, Баккхийчарах пайдаэца, Церан лаамийн ларам бан.

АллахI Дел! Ахь ГIо дехьа Суна собар эшначохь, Ца долуйтуш ирча гIалат, Латта нийсачу некъа тIехь.

ХIай сан Дел! Со ларьехьа ОьгIазаллех, харцонех, Царматчу, дегабаемечу, Ямартачу адамех!

АллахI Дел! Со ларьехьа Бохьачу дегнийн кьызаллех. Мекарло сох йоккхуш гена, Дог дузахьа доьналлех.

Сихьеллачохь кIоршаме дош Аларна со ларьелахь. Хьарамалла дагах хьакхлахь, Кьинхетам бай, цIанделахь!

Джабраилова Азман

ДЕЛАН ЭЛЧАНЕ

(Делера салам-маршалла хуьлда цунна)

Назма-салават

Хьан дуьхьа кхьоллир-кха Дала Дуьне а, мосо а Iалам. Хьо вазван, хьан сийдан, лара, Шечух хьан цIе хьоттира Дала.

Хьан куьцехь кечдир-кха Дала Массо Ша кхьоллила Iалам. Дуьненахь, дуьненал арахь Хьан серло яржийра Дала.

Хьо везнарг лийрина Дала Эхартахь ца гойтуш бала. АлхьамдулиллахI!-ала Лаьа хьо валарна Дала.

Солли Iала саййидина Набийина Мухьаммад! Делан салам хьуна хуьлда, Делан Элча Мухьаммад! Хьан шафIат тхуна хуьлда, Делан Элча Мухьаммад!

Асхабов Ибдул-Газиз

АДАМАШКА

Адамаш, хIай гIийла адамаш, Ма чехадеша аш хIара дуьне, Ма гIерта Iадо малх, бетгаса, Ма гIерта седарчий цецдаха, Ма гIерта латтанаш бух даха, Ма дицде вай Делан лайш хилар!

Адамаш, хIай гIийла адамаш, Латтанаш ийзадеш, дегочохь, Царгара баланаш диц а лой, Шайн синоихь кьинхетам боьхуш дерш, Ларлолаш лаамех шайтIанан, Ма дицде вай Делан лайш хилар!

Адамаш, хIай гIийла адамаш, ОьгIазе чухьовду вайна хниш, ЦIе йолу ярташна тIеуьдуш, Мох болу, массанхьа ка етгаш, Уш сацон ницкъ боцу мисканаш, Ма дицде вай Делан лайш хилар!

Адамаш, хIай гIийла адамаш, Вай вовшен хиларан бейша хам, Бусулба кхолларна хастам беш... ХIара дуьне кьийсарак дакхалац, Эхарт ду вай даккха боько йерг, Ма дицде вай Делан лайш хилар!!! Адамаш, хIай гIийла адамаш, Iамийша вайн АллахI реза ван!

Резванова Айза

ХАЛИД БЫЛ НАСТОЯЩИМ ЧЕЧЕНЦЕМ И ИСТИННЫМ МУСУЛЬМАНИНОМ

ИЗ ВОСПОМИНАНИЙ

Джунайд Заурбеков, житель села Новые Атаги, был авторитетным мюридом шейхов из Автуров – Бамат-Гирея-Хаджи и Али Митаевых, являлся главой их последователей из Новых Атагов. Также был родственником потомков шейхов: внучка шейха Али Митаева (дочь Хусейна – Асет Сулейманова) была замужем за сыном (Юсупом) Джунайда Заурбекова.

Являясь непререкаемым авторитетом как среди мюридов автуринских шейхов, так и в своем родном селе среди мюридов-исполнителей религиозного зикра кади-

рийского тариката, он постоянно был под бдительным надзором у сотрудников КГБ в советский период. А такие авторитеты часто вызывали на допросы под разными предлогами в КГБ. Джунайду девять раз было некуда, тем более имеющего родственные узы с семьей репрессированного советской властью шейха Али Митаева. Все это не давало ему покоя, на допросах затрагивался вопрос родственных отношений с потомками шейха, сыном шейха Али Митаева – Хусейном Сулеймановым. Хусейн, само собой разумеется, тоже был под бдительным «оком» чекистов со дня рождения. Хусейн родился спустя 2 месяца после ареста шейха (1924 год).

Как-то в Шалинском районе пошла волна

очередных допросов главарей мюридских групп кадирийского тариката – исполнителей зикра. Джунайду стало известно, что скоро его тоже заберут (вызовут) в Грозный, в КГБ. С целью, чтобы заблаговременно застраховаться от нежелательных допросов со стороны чекистов, Джунайду обратились к своему относительно известному журналисту, публицисту и писателю Халиду Исмаилову, одновременно занимавшему должность государственного служащего.

Джунайду поделился с Халидом о возможной «встрече» с сотрудниками органов государственной безопасности, спросив «чем бы он мог ему помочь?». Выслушав внимательно, Халид ответил:

– Джунайд, если тебя заберут, ты узнаешь куда тебя заберут? – Наверное, узнаю, – был ответ Джунайда. – Запомнишь дом, куда тебя привезли? – Ну да. – Можешь показать мне кабинет, куда тебя завели? – Вопросов нет, – ответил Джунайду. – Занимайся своим делом. Твое дело – богоугодное дело, исполни свой зикр, хорони покойников, читай молитвы. Можешь не переживать. Ты нам нужен. Кстати, не забудь и я тоже стою в очереди к встрече с Богом... Сделай все, как положено, – был ответ партийного чиновника. Масхут Заурбеков

КХЕТОШ-КХИОР

Илма доцу стаг – бодане цIа чохь яа, мала, тIеюха, когаюха ца гуш, тIехула догIа а кхетта, чохь висина стаг санна ву. Нисса аьлча, тутмакх ву иза. Цунна арахь дерг ца хаьа. Я ур-атгалла чохь дерг а ца го цунна. Цунна шен цийнах цетосусхуу дац я и тесча хьан тесна а, хIунда тесна а. Цу чохь вогур ву иза. Ма-дарра аьлча, цунна де доьлча де дуй а, буйса йольча буйса юй а ца хаьа. Цуьнан дуьненца юкьметтиг яц. И тайпа стаг цу чурьа араваккха хьийзийча а, ара

ИЛМА ДОЦУ СТАГ

ца волуш хуьлу. Дерриге а цу кхачамба-царшца, и шитта хила дезаш ду моьттуш, цу чохь Iа и. Ахь арахь дерг дийцича, и бакъ ца до цо, цецуьйлу и. Шегяхь Илма, кхетам бацарна, мелхо хьо Ювдал ву, хьо галваьлла ву моьтту цунна. Куьгазшарехь бен цу чохь дерг довза ма ца девзий цунна. Шеца бода бен хIумма а доцу дела я кIайн а, я Iаьржа а ца кьа-стало цуьнга. Массо хIума шена гуччу тайпана ду моьтту цунна, тька цунна хIумма гуш ма даций, и бода боцург!

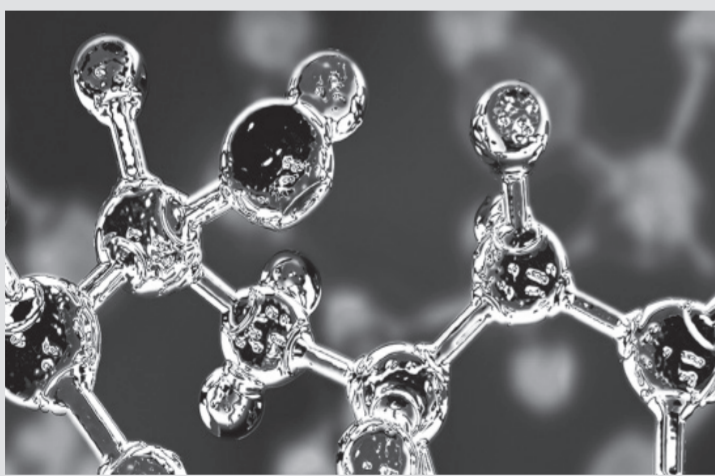
ГИЛЛАКХ МАССАРЦА А ХИЛА ДЕЗАШ ДУ

Гиллакх-адамашна юкььера ларам бу. Гиллакх массарца а хила дезаш ду: жимачуьнца а, воккхачуьнца а, мискачуьнца а, хьалдолчуьнца а. Воккхачуьнца долуш, жимачуьнца доцун; хьалдолчуьнца долуш, мискачуьнца доцун хуьлуш дац Гиллакх. Цхьанна хьалха цхьаь волуш, кхечунна хьалха кхин волуш, хьан Гиллакх массарца а цхьатерра дацахь, хьайниг Гиллакх дац – иза моттаргIа ю. Хьайца Гиллакх доцунца а хила деза хьан Гиллакх. ХIунда аьлча, хьо и санна

вац, хьо-хьо ву, и-и ву. Ишттачуьнца а хь Гиллакх ледадар – хьан оьздангалла сица хилар ду. Оьздачу стагана хьан-хьанца а юкьметтиг ца езаха а, цо Гиллакх доцун стагаца Гиллакх ледадарх, гергарло ледадар тIедужуш дац. Вайна хаьа, Гиллакхо гергарло кхуллий, амма хьогьгахь Гиллакх хиларх, цуьнгахь и ца хилча, шуьшиннан гергарло кхоллалур дац. ХIунда аьлча, де-де хиларх, буйса-буйса ю, серло, бода вовшах уьйш бац. Цундела ишттачу стагаца гергарло кхолладарна кхера оьшуш дац.

Банжаев Аьруз

ДУЪНЕНАН ИПМА

ХИМИ

Абу Бакр Мухьаммад ибн Закария ар-Рази-ГIажарийн Иилманча-энциклопедист, лор, алхимик, философ ву. Цо «Кьайленийн книга» (Книга тайн) цIе йолчу шен Иилманан балхехь химически практика кхаа декьэ скьна. Дуьнен тIехь

уггаре а хьалха эчиг датгар (калькаи) цо кчонущидина, иштта, цу ханахь дерриге а евзаш йолчу веществозна классификаци а йина цо.

МЕДИЦИНА

Х-чу бешарахь ваьхна волу Андалусин медик Абу Къясым Захрави ву

БУСАЛБА НАХА ДУЪНЕНАН ИЛМАНЕХЬ ЙИТИНА ЛАР

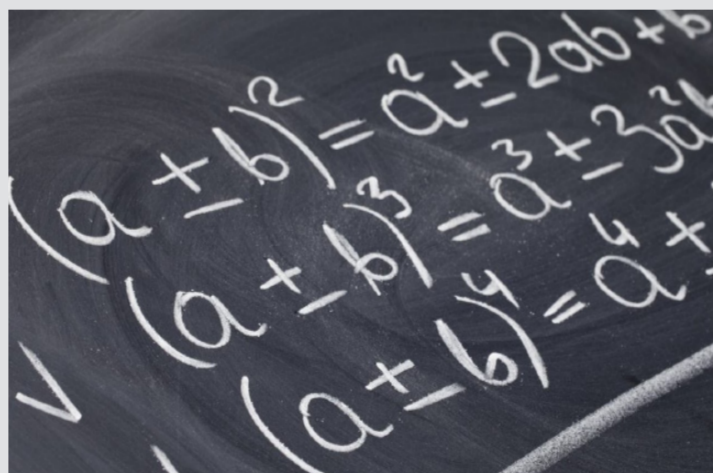
хирургин Гирсац бинарн. Цу хенахь цо бина хилла болу и Гирсац, хIинцалерчу Гирсацца буйстича, кхин башха хийцам болуш а ца хилла. Захрави «Китаб аттасриф» цIе йолчу итт томах лаьтташ йолчу кинин автор ву. Медицинин Илманехь боккха кхиам хилла и книга.

АЛГЕБРА (МАТЕМАТИКА)

Алгебран бухбиллархо лоруш ву Иилманча Мухьаммад ибн Муса аль-Хорезми. ИссагIачу бешарахь Хорезме (Тадхана Узбекистан а, Туркменистан а йолу меттиг ю иза) олучу меттехь дуьнен чу ваьлла и. Дуьхьара алгебрехь таллам

бина цо, «аль-Китабуль мухтасар фи хисабуль-Джабр уаль-Мукабаль» («МетгIа Iотторан а, дуьхь-дуьхьал хIотторан а йоца книга») («Крат-

неш яран принцип бил-гальяккхина Иилманчас. Цуьнан цIарах, нисса аьлча, «аль-Джабр» бо-хучу даша кхолладелла «алгебра» боху дош,

кая книга восполнения и противопоставления»). Цу балха тIехь уравне-

тька аль-Хорезми цIарах кхоллабелла «алгоритм» боху кхетам. Цул сов,

ИНЖЕНЕРИ

Исмаил аль-Джазири юкььерчу бешарашкахь хилла Иилманча ву. Месопотамехь дуьнен чу ваьлла и. Шен да санна, Пачча-хьан кертахь инженеран болх беш хилла Исмаил аль-Джазири. Цо дуьхьара гола-вал (коленчатый вал) бина. Доккхачу декьана хи хьаладоккхуш лелош хилла и цу заманахь.

«Инженерин хIиланийн хаарийн книга» («Книга знааний инженерных хитростей») цIе йолчу кинин автор ву Исмаил аль-Джазири. Х. Асаев

Продолжается подписка на газету «Исламан зIаьнарш»!

Тридцать лет прошло с тех пор, как вышел первый номер религиозно-просветительской газеты «Исламан зIаьнарш».

На ее страницах публикуются проповеди, газета рассказывает об основах религии Ислам, о жизни святых авлийа, о наших прекрасных обычаях и традициях... Также читатель может узнать о достойных, благородных поступках и жестах наших соотечественников. У каждого из нас есть возможность подружиться с этой газетой, задать редколлегии вопросы, посоветоваться, рассказать о наиболее важных... Пишите на газету «Исламан зIаьнарш», подписывайтесь на газету «Исламан зIаьнарш»! Цена на подписку: на полугодие – 360 рублей, на год – 720 рублей.

Учредитель:

Министерство информации и печати Чеченской Республики

Адрес учредителя/издателя: 364060, г. Грозный, бульвар Дудаева, 8.

Куратор газеты Хож-Ахмад-Хаджи Кадыров
Основатель газеты Масуд Заурбеков
Главный редактор Фарид Заурбекова

Адрес редакции: 364024, г. Грозный, ул. Н.А. Назарбаева, 92.
Телефон: 8-928-088-85-50; E-mail: zori-islama@mail.ru; Индекс газеты: 54 928,
Газета зарегистрирована в Управлении Федеральной службы по надзору в сфере связи,
информационных технологий и массовых коммуникаций по Чеченской Республике
1 декабря 2015 года. Регистрационное свидетельство ПИ № ТУ 20-00110.

Мнение редакции может не совпадать с мнением автора. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. Газета выходит 2 раза в месяц по четвергам на русском и чеченском языках. Свободная цена. Тираж – 3000 экз. Передано в печать: 24.03.2021 г. 15:00. Подписано в печать: 24.03.2021 г. 16:00. Заказ № _____ Газета отпечатана в типографии издательства ООО «Плаза». Адрес: 357748, г. Кисловодск, ул. Седлогорская, 161.